

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2005. gada 1. decembris)

par priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 974/98 par euro ieviešanu

(CON/2005/51)

(2005/C 316/11)

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2005. gada 10. novembrī ir saņēmusi Eiropas Savienības Padomes lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 974/98 par euro ieviešanu (COM(2005) 357 galīgā redakcija) ⁽¹⁾ (turpmāk tekstā — “ierosinātā regula”). ECB kompetence sniegt atzinumu ir pamatota Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 123. panta 4. punkta trešajā teikumā, uz kura balstās ierosinātā regula. ECB Padome šo atzinumu ir pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Vispārīgas piezīmes

1.1. Ierosinātās regulas mērķis ir noteikt piemērotu tiesisko regulējumu turpmākajai euro ieviešanai dalībvalstīs, kuras vēl nav pieņēmušas euro (turpmāk tekstā — “neiesaistītajās dalībvalstīs”). Šo dalībvalstu interesēs ir nodrošināt to, ka jau pirms to pārejas uz euro tiek pieņemts tiesiskais regulējums Kopienas līmenī, lai veicinātu dalībvalstu savlaicīgu juridisko un praktisko sagatavošanos euro ieviešanai. Lai euro zonas paplašināšanai būtu pozitīva ietekme, gan ES kopumā, gan tās dalībvalstīs, kas jau pieņēmušas euro (turpmāk tekstā — “iesaistītās dalībvalstīs”), arī ir ieinteresētas, ka turpmāka euro zonas paplašināšanās tiek īstenota tik pat vienmērīgi un veiksmīgi, kā tas notika, pieņemot euro sākotnējās 11 iesaistītajās dalībvalstīs un Grieķijā. ECB uzskata, ka veiksmīgai euro ieviešanai pašreizējās iesaistītajās dalībvalstīs bija nozīmīga loma euro uzticamības veidošanās procesā gan ES, gan plašākā starptautiskā līmenī.

2. Īpašas piezīmes

2.1. Pārejas uz euro trīs scenāriju izveide

2.1.1. Jāatgādina, ka Padomes 1998. gada 3. maija Regula (EK) Nr. 974/98 par euro ieviešanu ⁽²⁾, kas noteica euro

ieviešanu sākotnējās 11 iesaistītajās dalībvalstīs un Grieķijā, balstījās uz pieeju, kuru apstiprināja Eiropadome tās 1995. gada sanāksmē Madridē (turpmāk tekstā — “Madrides scenārijs”). Madrides scenārijs noteica pārejas periodu laikā starp euro ieviešanu bezskaidras naudas norēķinos un euro banknošu un monētu ieviešanu, un tas ir Regulas (EK) Nr. 974/98 pašreizējo euro ieviešanas noteikumu pamatā. Ieviešot euro nākotnē, jāņem vērā, ka kopš pirmās pārejas uz euro, kas sākās 1999. gada 1. janvārī, ir būtiski mainījušies daži nozīmīgi ieviešanas praktiskie aspekti. Jo īpaši tādēļ, ka euro banknotes šobrīd ir plaši pieejamas gan euro zonā, gan visā ES, radot nepieciešamību papildus Madrides scenārijam izstrādāt citus pārejas uz euro scenārijus.

2.1.2. Saskaņā ar ierosināto regulu Padome ļaus dalībvalstīm izvēlēties vienu no trim pārejas uz euro scenārijiem: a) Madrides tipa pārejas periodu, t.i., laika posmu, kurā euro juridiski pastāvēs tikai kā bezskaidras naudas norēķinu valūta, bet euro banknotes un monētas, pat, ja tās būs privāti pieejamas un izmantojamas, netiks oficiāli atzītas par tādām, kam ir likumīga iekšzemes maksāšanas līdzekļa statuss; b) “lielā sprādziena” scenāriju, t.i., viena posma pāreju uz euro, saskaņā ar kuru euro kā bezskaidras naudas norēķinu valūtas ieviešanas datums un pārejas uz euro skaidru naudu datums sakrīt; vai c) “lielā sprādziena” scenārijs ar pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodu, kas ir ne vairāk kā vienu gadu garš un kura laikā dokumentos, kam ir juridiskas sekas, (piem., faktūrrēķinos, uzņēmumu grāmatvedības dokumentos un algas aprēķinos) varēs turpināt atsaukties uz nacionālās valūtas vienībām.

2.1.3. Ierosinātās regulas pamatmērķis, kas precizēts tās paskaidrojuma rakstā, ir noteikt šos trīs alternatīvos scenārijus dalībvalstīm, kuras nākamās pieņems euro ⁽³⁾. Lai ES pilsoņiem nodrošinātu noteikumu labāku caurredzamību, kā arī lai nodrošinātu atbilstību ES labākas

⁽¹⁾ 2005. gada 2. augusta redakcija.

⁽²⁾ OV L 139, 11.5.1998, 1. lpp., Regula, kurā grozījumi veikti ar Regulu (EK) Nr. 2596/2000 (OV L 300, 29.11.2002, 2. lpp.).

⁽³⁾ Skatīt ierosinātās regulas paskaidrojuma raksta 3. lpp.

pārvaldības programmas mērķiem, ECB ierosina regulas priekšlikumā iekļaut nepārprotamus noteikumus, kas tieši un visaptveroši atspoguļotu trīs atšķirīgos pārejas uz euro scenārijus, ko piemēros attiecīgajās dalībvalstīs.

2.1.4. Jo īpaši vairākas dalībvalstis, kas ES pievienojās 2004. gada 1. maijā ⁽¹⁾, ir publiski paudušas, ka tās dod priekšroku euro ieviešanai saskaņā ar "lielā sprādziena" scenāriju. Atbilstoši pašreizējam ierosinātās regulas tekstam pārejas uz euro "lielā sprādziena" koncepciju var realizēt izmantojot pārejas perioda definīciju, kas dod iespēju euro pieņemšanas datumu un pārejas uz euro skaidru naudu datumu ierosinātās regulas pielikumā noteikt vienā dienā ⁽²⁾. Lai gan teorētiski ir iespējams "lielā sprādziena" scenāriju uzskatīt par pārejas periodu, kas ilgst tikai sekundes daļu, būtu ieteicams "lielā sprādziena" scenāriju ES pilsoņiem caurredzamāk definēt kā "viena posma euro ieviešanu, saskaņā ar kuru euro pieņemšanas datums un pārejas uz euro skaidru naudu datums sakrīt".

2.2. Pārejas perioda scenārijs

2.2.1. Saskaņā ar spēkā esošajiem Regulas (EK) Nr. 974/98 noteikumiem "pārejas periods" definēts kā trīs gadu periods, kas sākas 1999. gada 1. janvārī un beidzas 2001. gada 31. decembrī, izņemot Grieķiju, kurā pārejas periods ir viena gada periods, kas sākas 2001. gada 1. janvārī un beidzas 2001. gada 31. decembrī ⁽³⁾. Citiem vārdiem, spēkā esošā Regula (EK) Nr. 974/98 nosaka fiksētu laika periodu, kurā piemēro pārejas laika noteikumus. Savukārt ierosinātās regulas "pārejas perioda" definīcija nenosaka kādu īpašu laika periodu vai tā maksimālo ilgumu. Pārejas perioda ilgums katrai atsevišķai dalībvalstij tiks noteikts ierosinātajā Regulas (EK) Nr. 974/98 pielikumā, kas nozīmē to, ka par pārejas perioda ilgumu būs jāvienojas, atceļot katras attiecīgās dalībvalsts izņēmuma stāvokli ⁽⁴⁾.

2.2.2. ECB iesaka ierosinātās regulas tekstā nepārprotami noteikt pārejas perioda maksimālo ilgumu, un šim maksimālajam ilgumam nevajadzētu būt lielākam par trīs gadiem. Turklāt papildus šim vispārējam ierobežojumam ECB iesaka ierosinātās regulas apsvērumos precizēt, ka pārejas periodam jābūt pēc iespējas īsākam, lai rosinātu tādu pārejas periodu noteikšanu, kas ir īsāki nekā maksimāli atļautie trīs gadi. Padomes izvērtējumam

turpmākajā tekstā izklāstīti argumenti, uz kuriem balstās ECB pozīcija šajā jautājumā.

2.2.3. Pirmkārt, pārejas uz euro praktiskie aspekti šobrīd atšķiras no sākotnējās pārejas uz euro, kas sākās 1999. 1. janvārī, kad vēl nebija euro banknošu un monētu. Ņemot vērā to, ka šobrīd euro banknotes ir plaši pieejamas ne tikai euro zonā, bet arī visā ES, nebūtu vēlams, ka attiecīgo dalībvalstu pilsoņiem ilgāk kā trīs gadus pēc euro ieviešanas to dalībvalstīs jāgaida, kamēr euro banknotes un monētas kļūst par likumīgu maksāšanas līdzekli.

2.2.4. Otrkārt, pārejas periodam nevajadzētu būt pārāk garam, jo euro tiks juridiski noteikts par attiecīgās dalībvalsts oficiālo valūtu jau pašā pārejas perioda sākumā ⁽⁵⁾. Ņemot to vērā, ECB noteiks attiecīgās dalībvalsts monetāro politiku ⁽⁶⁾, un visas monetārās politikas operācijas attiecīgās dalībvalsts centrālā banka (VCB) veiks euro ⁽⁷⁾. Jauni tirgojami valsts parāda vērtspapīri attiecīgajā dalībvalstī tiks emitēti euro ⁽⁸⁾. Sagaidāms, ka pieaugs euro lietošana iekšzemes maksājumos un jo īpaši pārrobežu maksājumos saistībā ar attiecīgo dalībvalsti ⁽⁹⁾. Tāpat attiecīgajai dalībvalstij būs iespējams veikt pasākumus, lai nodrošinātu norēķinu vienības maiņu organizēto tirgu un maksājumu sistēmu darbības procedūrās no nacionālās valūtas uz euro ⁽¹⁰⁾. Sākotnējo 11 iesaistīto dalībvalstu pieredze norāda, ka gaidāma starptanku sektora un finanšu tirgu pāreja uz euro jau pašā pārejas perioda sākumā. Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB neuzskata par lietderīgu, ka pārejas periods starp euro ieviešanu kā attiecīgās dalībvalsts valūtu un euro banknošu un monētu oficiālo ieviešanu ir ilgāks par trim gadiem.

2.2.5. Treškārt, bija pamatota trīs gadu pārejas perioda noteikšana pirmās pārejas uz euro laikā, ņemot vērā iepriekš nepieredzētās loģistikas prasības saistībā ar 11 dalībvalstu valūtu un likumīgo maksāšanas līdzekļu apvienošanu vienotā Eiropas valūtā. Tomēr jāatzīmē, ka Grieķija, kas pieņēma euro divus gadus vēlāk kā sākotnējās 11 iesaistītās dalībvalstis, veiksmīgi piemēroja viena gada pārejas periodu. Tas norāda, ka, izmantojot Madrides tipa pārejas periodu turpmākām euro ieviešanām, pārejas periodam jābūt īsākam par trim gadiem.

⁽¹⁾ Kipra, Igaunija, Latvija, Lietuva, Malta, Slovākija un Slovēnija.

⁽²⁾ Ierosinātais 1. panta h) apakšpunkts un ierosinātais pielikums Regulā (EK) Nr. 974/98.

⁽³⁾ Regulas (EK) Nr. 974/98 1. un 2. pants.

⁽⁴⁾ Ierosinātais 1. panta h) apakšpunkts Regulā (EK) Nr. 974/98.

⁽⁵⁾ Ierosinātais 2. pants Regulā (EK) Nr. 974/98.

⁽⁶⁾ Līguma 105. panta 2. punkts un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 12.1. panta pirmā daļa.

⁽⁷⁾ Regulas (EK) Nr. 974/98 9. apsvērums.

⁽⁸⁾ Regulas (EK) Nr. 974/98 14. apsvērums.

⁽⁹⁾ Regulas (EK) Nr. 974/98 8. panta 3. punkts un 13. apsvērums.

⁽¹⁰⁾ Regulas (EK) Nr. 974/98 8. panta 4. punkts.

2.2.6. Ceturtkārt, euro pieņemšanas procesā ir svarīgi divi principi: vienlīdzīgas attieksmes princips un veicināšanas princips. Vienlīdzīgas attieksmes princips nosaka, ka dalībvalstīm, kas pievienojas vēlāk, nedrīkst noteikt papildus ierobežojumus un tām nedrīkst ļaut pievienoties uz vieglākiem noteikumiem, bet veicināšanas princips nosaka, ka pastāv zināma elastīguma vajadzība pārejas uz euro īstenošanā. Lai gan vienlīdzīga attieksme nosaka, ka dalībvalstīm, kas pievienojas vēlāk, ir tiesības uz tādu pašu maksimālo kopējo laiku, kāds Madrides scenārijā noteikts sākotnējām iesaistītajām dalībvalstīm, saskaņā ar veicināšanas principu tām jāļauj pabeigt pāreju uz euro ātrāk, ja tas ir iespējams un nepieciešams. Tādēļ maksimālā trīs gadu pārejas perioda noteikšana būs saskaņā ar vienlīdzīgas attieksmes principu, ņemot vērā trīs gadu pārejas periodu, kas tika piemērots sākotnējām 11 iesaistītajām dalībvalstīm atbilstoši Regulai (EK) Nr. 974/98. Tajā pašā laikā, paredzot iespēju samazināt šo trīs gadu pārejas periodu, tiks ievērots veicināšanas princips.

2.2.7. Piektkārt, pārejas perioda maksimālā ilguma noteikšana atbildīs paņēmieniem, kas izmantoti to periodu noteikšanai, kuri saistīti ar citiem pārejas uz euro scenārijiem, piemēram pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodam un paralēlās apgrozības periodam. Ierosinātā regula nosaka, ka pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periods ir vienu gadu garš⁽¹⁾. Regula (EK) Nr. 974/98 nosaka, ka paralēlās apgrozības periods ir sešus mēnešus garš⁽²⁾.

2.2.8. Apkopojot iepriekš minēto, ECB uzskata, ka no pārejas uz euro procesa uzticamības nodrošināšanas viedokļa, tiesiskās pašlāvības veicināšanas un efektivitātes paaugstināšanas viedokļa ir pietiekams pamats ierosinātās regulas tekstā noteikt pārejas perioda maksimālo garumu, kas nav lielāks par trim gadiem. Lai rosinātu īsāka pārejas perioda par maksimāli atļautajiem trim gadiem noteikšanu, ECB iesaka ierosinātās regulas apsvērumos norādīt, ka pārejas periodam jābūt pēc iespējas īsākam. Visbeidzot, jānorāda, ka šāds konkrēts noteikums, kas paredz pārejas perioda maksimālo garumu, ļaus izvairīties no turpmākām diskusijām, nākotnē atceļot attiecīgo dalībvalstu izņēmuma stāvokļus un atbilstoši izdarot jaunus grozījumus Regulā (EK) Nr. 974/98, tādējādi padarot pārejas uz euro procesu labāk prognozējamu.

2.3. Pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības scenārijs

2.3.1. ECB kopumā izprot iemeslus, kādēļ ir apvienots "liela sprādziena" scenārijs un pakāpeniskas izņemšanas no

apgrozības periods līdz vienam gadam, kura laikā pastāvēs iespēja turpināt izmantot nacionālo valūtu specifiskos juridiskos instrumentos, par kādiem, piemēram, saskaņā ar paskaidrojuma rakstu noteikti faktūrrēķini un uzņēmumu grāmatvedības dokumenti⁽³⁾. Lai gan var strīdēties par to, vai faktūrrēķini un uzņēmumu grāmatvedības dokumenti ir juridiski instrumenti ierosinātās regulas izpratnē, ECB saprot, ka pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības perioda koncepcija paredzēta arī tam, lai atļautu turpināt izmantot nacionālo valūtu jaunos juridiskos instrumentos, kā, piemēram, elektroniskā ceļā sagatavotos standarta līgumos (piem., auto-mašīnu īres līgumos).

2.3.2. Lai gan paskaidrojuma raksts norāda, ka pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periods nacionālo valūtu ļaus izmantot vienīgi specifiskos juridiskos instrumentos⁽⁴⁾, ierosinātās regulas noteikumi nesatur ierobežojumus jaunu juridisko instrumentu veidiem, kuri var turpināt atsaukties uz nacionālo valūtu pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības perioda laikā⁽⁵⁾. ECB norāda, ka šī pieeja sniedz dalībvalstīm ievērojamu elastīgumu un subsidiaritātes pakāpi, piemērojot pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodu dažāda veida juridiskajiem instrumentiem.

2.3.3. ECB vēlas uzsvērt, ka saskaņā ar ierosināto regulu darbības, ko veic atbilstoši juridiskajiem instrumentiem, kuri pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodā atsauca uz nacionālo valūtu, jāizpilda vienīgi euro⁽⁶⁾. Tas var likt darījuma pusēm atturēties no atsaukšanās uz nacionālo valūtu maksājumu instrumentos, jo šādi maksājumu instrumenti būtu jāizpilda euro, nevis attiecīgajā nacionālajā valūtā. Tomēr, ja tādi maksājumu instrumenti, kā čeki un maksājuma uzdevumi, būs denominēti nacionālajā valūtā, tas radīs neērtības maksājumu operatoriem, jo viņiem būs jāpārlicinās, ka pirms darījuma veikšanas ir notikusi konvertācija no nacionālās valūtas uz euro. Turklāt, tā kā maksājumu instrumenti var nokļūt ārpus dalībvalstu, kuras piemēro pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodu, teritorijas, no operacionālā viedokļa ir būtiski izslēgt iespēju, ka nacionālajā valūtā denominēti maksājumu instrumenti tiek izmantoti pāri robežām. To var panākt, ierobežojot noteikumu par pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodu piemērošanu tikai attiecībā uz juridiskajiem instrumentiem, kuri jāizpilda attiecīgajā dalībvalstī (t.i., dalībvalstī ar pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodu). Šāda pieeja veicinātu elastīgumu saistībā ar noteikumu par pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodu piemērošanu un atļautu to tikai iekšzemes līmenī.

⁽¹⁾ Ierosinātais 9a. pants Regulā (EK) Nr. 974/98.

⁽²⁾ Regulas (EK) Nr. 974/98 15. pants. Jānorāda, ka visas 12 pašreizējās iesaistītās dalībvalstis paralēlās apgrozības periodu samazināja līdz ne vairāk kā diviem mēnešiem.

⁽³⁾ Skatīt ierosinātās regulas paskaidrojuma raksta 3. lpp.

⁽⁴⁾ Skatīt ierosinātās regulas paskaidrojuma raksta 3. lpp.

⁽⁵⁾ Ierosinātais 1. panta i) apakšpunkts un ierosinātais 9a. pants Regulā (EK) Nr. 974/98.

⁽⁶⁾ Ierosinātā 9a. panta trešais teikums Regulā (EK) Nr. 974/98.

2.3.4. ECB norāda, ka pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības perioda (līdz vienam gadam pēc pārejas uz euro skaidru naudu) sākums sakrīt ar paralēlās apgrozības periodu (līdz sešiem mēnešiem), kura laikā gan euro, gan nacionālās valūtas banknotes un monētas ir likumīgs maksāšanas līdzeklis attiecīgās dalībvalsts teritorijā⁽¹⁾. ECB norāda, ka pastāv neatbilstība starp noteikumu, saskaņā ar kuru darbības, ko veic atbilstoši jaunajiem juridiskajiem instrumentiem, kuri atsaucas uz veco nacionālo valūtu pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodā, jāpilda vienīgi euro, un to, ka nacionālās valūtas un euro banknotes un monētas ir likumīgs maksāšanas līdzeklis dalībvalsts teritoriālajās robežās paralēlās apgrozības laikā. Šo neatbilstību var novērst ar grozījumu ierosinātās regulas tekstā, saskaņā ar kuru iepriekš minētais noteikums darbotos, neierobežojot Regulas (EK) Nr. 974/98 15. panta noteikumus (t.i., noteikumus par paralēlās apgrozības periodu).

2.4. Euro nosaukums

2.4.1. ECB saprot, ka viena dalībvalsts ir izdarījusi lingvistisku atrunu saistībā ar vienotās valūtas nosaukuma apzīmējumu ar "euro" ierosinātās regulas šīs dalībvalsts valodas tekstā. Šajā sakarā ECB vēlētos uzsvērt, ka nosaukumu "euro" pienācīgi un konsekventi jālieto visos ierosinātās regulas valodu tekstos saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 974/98 prasību, kas nosaka, ka vienotās valūtas nosaukums ir vienāds visās oficiālajās Eiropas Savienības valodās, ņemot vērā atšķirīgu alfabētu pastāvēšanu⁽²⁾. Kā norādīts nesena ECB atzinumā par Lietuvas likumprojektu par euro pieņemšanu⁽³⁾, Regulas (EK) Nr. 974/98 attiecīgie noteikumi "nepārprotami norāda, ka vienotās valūtas nosaukums ir "euro" un ka šim nosaukumam ir jābūt identiskam tiesību aktos, kas publicēti visās Kopienas valodās, [...] Tikai Kopiena, kam ir ekskluzīva kompetence monetārajos jautājumos, var noteikt vienotās valūtas nosaukumu. Kā vienotai valūtai, euro nosaukumam vienskaitļa nominatīvā jābūt identiskam visās Kopienas valodās, lai nodrošinātu to, ka tās vienotība ir acīmredzama."

2.4.2. Saskaņā ar iepriekš minēto euro banknotes, ko ECB atļāvisi emitēt ECB un iesaistīto dalībvalstu centrālajām bankām kopš 2002. gada 1. janvāra, norāda vienotās valūtas vārdu tikai kā "EURO" un "ΕΥΡΩ", t.i., valūtas nosaukumu romiešu un grieķu alfabētos⁽⁴⁾. Juridiskās

noteiktības dēļ ECB iesaka ierosinātās regulas teksta normatīvajā daļā iekļaut noteikumu, kas apstiprina, ka "euro nosaukuma rakstība vienskaitļa nominatīvā ir vienāda visās oficiālajās Eiropas Savienības valodās, ņemot vērā atšķirīgu alfabētu pastāvēšanu".

2.5. Īpaši redakcionāli ieteikumi

ECB ir vairāki īpaši redakcionāli priekšlikumi.

2.5.1. Pirmkārt, Regula (EK) Nr. 974/98 ļauj katrai dalībvalstij, kas izvēlas Madrides tipa pārejas periodu, veikt pasākumus, kas var būt vajadzīgi, lai ļautu darbības procedūrās veikt norēķinu vienības maiņu no nacionālās valūtas vienības uz euro vienību tirgiem, kuri veic regulāru maiņu, tīrvērti vai norēķinus attiecībā uz instrumentiem, kas uzskaitīti Padomes 1993. gada 10. maija Direktīvas 93/22/EEK par ieguldījumu pakalpojumiem vērtspapīru jomā⁽⁵⁾ (turpmāk tekstā — "ISD") pielikuma B nodaļā, kā arī attiecībā uz precēm⁽⁶⁾. Ņemot vērā, ka ISD tika atcelta ar Tirgu un finanšu instrumentu direktīvu⁽⁷⁾ (turpmāk tekstā — "MiFID"), atsauc uz instrumentiem, kas uzskaitīti ISD pielikuma B nodaļā, jāaizstāj ar atsauci uz instrumentiem, kas uzskaitīti MiFID I pielikuma C nodaļā, kurā ir sīkāk un labāk izstrādāts finanšu instrumentu saraksts kā ISD, ietverot, piemēram, preču, kredīta un laika apstākļu atvasinātos finanšu instrumentus.

2.5.2. Otrkārt, ir ieteicams vienkāršot Regulas (EK) Nr. 974/98 ierosinātā 10. panta pirmo daļu, lai noteiktu, ka "no attiecīgās skaidras naudas nomaņas dienas ECB un iesaistīto dalībvalstu centrālās bankas iesaistītajās dalībvalstīs laiž apgrozībā euro denominācijas banknotes."

2.5.3. Treškārt, saistībā ar atsauci uz "tāda nolīguma noteikumiem, kas noslēgts saskaņā ar Līguma 111. pantu par monetārajiem jautājumiem" Regulas (EK) Nr. 974/98 ierosinātajā 11. pantā (kas attiecas uz tādu euro monētu likumīga maksāšanas līdzekļa statusu, kuras emitējušas trešās valsti, piemēram, Monako, Sanmarīno un Vatikāna Pilsētvalsts), ECB iesaka, ņemot vērā ierosinātās regulas dažu valodu (piemēram, vācu) tekstu, atsauci uz Līguma 111. pantu sašaurināt līdz tā 3. punktam, jo tas ir vienīgais 111. panta punkts, kurš atsaucas uz nolīgumiem par monetārajiem jautājumiem (t.i. 111. panta 3. punkts).

⁽¹⁾ Regulas (EK) Nr. 974/98 15. pants.

⁽²⁾ Regulas (EK) Nr. 974/98 2. pants un 2. apsvērumš. Skatīt arī 10. punktu ECB 2005. gada 14. jūnija Atzinumā CON/2005/21 pēc Lietuvas bankas lūguma par likumprojektu par euro pieņemšanu; pieejams ECB interneta lapā www.ecb.int.

⁽³⁾ Atzinuma CON/2005/21 10. punkts.

⁽⁴⁾ 1. panta 2. punkts 2003. gada 20. marta Lēmumā ECB/2003/4 par euro banknošu nominālajām vērtībām, parametriem, atveidošanu, apmaiņu un izņemšanu no apgrozības (OV L 78, 25.3.2003, 16. lpp.).

⁽⁵⁾ OV L 141, 11.6.1993., 27. lpp., Direktīva, kurā jaunākie grozījumi veikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/87/EK (OV L 35, 11.2.2003., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Regulas (EK) Nr. 974/98 8. panta 4. punkta otrā ievilkuma a) apakšpunkts.

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem, ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.).

2.5.4. Ceturtkārt, saistībā ar ierosināto pienākumu "bankām" līdz noteiktai robežai bez maksas mainīt to klientu nacionālās valūtas banknotes un monētas pret euro banknotēm un monētām saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 974/98 ierosinātā 15. panta 3. punktu, ECB norāda, ka no tiesību akta izstrādes viedokļa banku apzīmēšanai Līgumā un Kopienas sekundārajos tiesību aktos parasti izmanto terminu "kredītiestādes".

Tādēļ, ja atsauci uz "bankām" aizstāj ar atsauci uz "kredītiestādēm", kas definētas Konsolidētajā banku direktīvā, jāņem vērā tas, ka dažas minētās direktīvas piemērošanas jomā iekļautās "kredītiestādes" neveic skaidras naudas operācijas (piem., elektroniskās naudas iestādes)⁽¹⁾, kamēr citas, kas atbrīvotas no minētās direktīvas piemērošanas (piem., pasta žironorēķinu iestādes), pagātnē ir izrādījušās nozīmīgas pārejai uz euro. Ņemot vērā

iepriekš minēto, būtu piemēroti paredzēt dalībvalstīm zināmu rīcības brīvību saistībā ar to, uz kādām iestādēm attieksies pienākums bez maksas mainīt banknotes un monētas.

2.6. *Redakcionāli priekšlikumi*

2.6.1. Ja iepriekš minēto ieteikumu dēļ tiks izdarīti grozījumi ierosinātajā regulā, attiecīgie redakcionālie priekšlikumi ir ietverti šī atzinuma pielikumā.

Frankfurtē pie Mainas, 2005. gada 1. decembrī.

ECB priekšsēdētājs
Jean-Claude TRICHET

⁽¹⁾ 1. panta 1. punkts un 2. panta 3. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvā 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības uzsākšanu un veikšanu (OV L 126, 26.5.2000, 1. lpp.). Direktīva, kurā jaunākie grozījumi veikti ar Direktīvu 2005/1/EK (OV L 79, 24.3.2005, 9. lpp.).

PIELIKUMS

Redakcionāli priekšlikumi

Komisijas ierosinātais teksts ⁽¹⁾	ECB ierosinātie grozījumi ⁽²⁾
1. grozījums Ierosinātās regulas apsvērumi	
[Pašlaik priekšlikuma nav]	Euro nosaukuma rakstībai vienskaitļa nominatīvā jābūt vienādei visās oficiālajās ES valodās, lai nodrošinātu to, ka tā vienotība ir acīmredzama.
<i>Pamatojums</i> — Skatīt atzinuma 2.4.1. — 2.4.2. punktu	
2. grozījums Ierosinātās regulas 4. apsvērumš	
Lai sagatavotu vienmērīgu pāreju uz euro, Regula (EK) Nr. 974/98 paredz obligātu pārejas periodu starp iesaistīto dalībvalstu valūtu aizstāšanu ar euro un euro banknošu un monētu ieviešanu.	Lai sagatavotu vienmērīgu pāreju uz euro, Regula (EK) Nr. 974/98 paredz obligātu pārejas periodu starp iesaistīto dalībvalstu valūtu aizstāšanu ar euro un euro banknošu un monētu ieviešanu. Nemot vērā, ka euro banknotes un monētas ir plaši publiski pieejamas, nākotnē šim pārejas periodam būtu jābūt pēc iespējas īsam.
<i>Pamatojums</i> — Skatīt atzinuma 2.2.1. — 2.2.8. punktu	
3. grozījums Ierosinātais 1. pants Regulā (EK) Nr. 974/98	
[Pašlaik priekšlikuma nav]	“lielā sprādziena” scenārijs ir viena posma euro ieviešana, saskaņā ar kuru euro pieņemšanas datums un pārejas uz euro skaidru naudu datums sakrīt.
<i>Pamatojums</i> — Skatīt atzinuma 2.1.4. punktu	
4. grozījums Ierosinātais 1. panta h) apakšpunkts Regulā (EK) Nr. 974/98	
“pārejas periods” ir laikposms, kas sākas pulksten 00.00 euro pieņemšanas dienā un beidzas pulksten 00.00 skaidras naudas nomaiņas dienā;	“pārejas periods” ir ne vairāk kā trīs gadus ilgs laikposms, kas sākas pulksten 00.00 euro pieņemšanas dienā un beidzas pulksten 00.00 skaidras naudas nomaiņas dienā.
<i>Pamatojums</i> — Skatīt atzinuma 2.2.1. — 2.2.8. punktu	

Komisijas ierosinātais teksts ⁽¹⁾	ECB ierosinātie grozījumi ⁽²⁾
5. grozījums Ierosinātais 1a. pants Regulā (EK) Nr. 974/98	
Euro pieņemšanas diena, skaidras naudas nomaiņas diena un pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periods, ja tāds ir vajadzīgs, katrai dalībvalstij ir norādīts pielikumā.	Katra dalībvalsts pieņem euro saskaņā ar scenāriju, kas balstās uz pārejas periodu, vai saskaņā ar “lielā sprādziena” scenāriju, vai “lielā sprādziena” scenāriju kopā ar pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības periodu. Euro pieņemšanas diena, skaidras naudas nomaiņas diena un pakāpeniskas izņemšanas no apgrozības perioda beigu diena , ja tāda ir vajadzīga, katrai dalībvalstij ir norādīta šīs regulas pielikumā.

Pamatojums — Skatīt atzinuma 2.1.3. punktu

6. grozījums Ierosinātais 2. pants Regulā (EK) Nr. 974/98	
No attiecīgās euro pieņemšanas dienas iesaistīto dalībvalstu valūta ir euro. Valūtas vienība ir viens euro. Viens euro ir simts centi.	No attiecīgās euro pieņemšanas dienas iesaistīto dalībvalstu valūta ir euro. Valūtas vienība ir viens euro. Viens euro ir simts centi. Euro nosaukuma rakstība vienskaitļa nominatīvā ir vienāda visās oficiālajās Eiropas Savienības valodās, ņemot vērā atšķirīgu alfabētu pastāvēšanu.

Pamatojums — Skatīt atzinuma 2.4.1. — 2.4.2. punktu

7. grozījums Regulas (EK) Nr. 974/98 8. pants (šobrīd ierosinātās regulas grozījumi uz to neattiecas)	
4. Neskarot 1. punktu, ikviena iesaistītā dalībvalsts var veikt pasākumus, kas var būt vajadzīgi, lai: – [...], – ļautu darbības procedūrās veikt norēķinu vienības maiņu no nacionālās valūtas vienības uz euro vienību, izmantojot: a) tirgus regulāras tirdzniecības, mijieskaita un norēķinu veikšanai attiecībā uz visiem dokumentiem, kas uzskaitīti B daļā pielikumā, kurš pievienots Padomes 1993. gada 10. maija Direktīvai Nr. 93/22/EEK par ieguldījumu pakalpojumiem vērtspapīru jomā, kā arī attiecībā uz precēm; un b) sistēmas regulārai tirdzniecībai, mijieskaitam un savstarpējiem maksājumiem.	4. Neskarot 1. punktu, ikviena iesaistītā dalībvalsts var veikt pasākumus, kas var būt vajadzīgi, lai: – [...], – ļautu darbības procedūrās veikt norēķinu vienības maiņu no nacionālās valūtas vienības uz euro vienību: a) tirgiem, kas veic regulāru tirdzniecību, tīrvērti vai norēķinus attiecībā uz instrumentiem, kas uzskaitīti C nodaļā I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvai 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem, ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK , kā arī attiecībā uz precēm; un b) sistēmām, kas veic regulāru tirdzniecību, tīrvērti un norēķinus attiecībā uz maksājumiem.

Pamatojums — Skatīt atzinuma 2.5.1. punktu

Komisijas ierosinātais teksts ⁽¹⁾	ECB ierosinātie grozījumi ⁽²⁾
<p>8. grozījums Ierosinātā 9a. panta pirmās daļas trešais teikums Regulā (EK) Nr. 974/98</p>	
Darbības, kas veiktas saskaņā ar šiem tiesiskajiem instrumentiem, veic tikai euro vienībā	Neierobežojot 15. pantu , darbības, kas veiktas saskaņā ar šiem juridiskajiem instrumentiem, izpilda tikai euro vienībā.
<p><i>Pamatojums</i> — Skatīt atzinuma 2.3.4. punktu</p>	
<p>9. grozījums Ierosinātā 10. panta pirmā daļa Regulā (EK) Nr. 974/98</p>	
No 2002. gada 1. janvāra ECB laiž apgrozībā euro denominācijas banknotes. Iesaistīto dalībvalstu centrālās bankas laiž apgrozībā euro denominācijas banknotes no attiecīgās skaidras naudas nomaiņas dienas.	No attiecīgās skaidras naudas nomaiņas dienas ECB un iesaistīto dalībvalstu centrālās bankas iesaistītajās dalībvalstīs laiž apgrozībā euro denominācijas banknotes.
<p><i>Pamatojums</i> — Skatīt atzinuma 2.5.2. punktu</p>	
<p>10. grozījums Ierosinātā 11. panta otrais teikums Regulā (EK) Nr. 974/98</p>	
[...] Neskartot 15. pantu un neviena tāda nolīguma noteikumus, kas noslēgts saskaņā ar Līguma 111. pantu par monetārajiem jautājumiem, šīs monētas ir vienīgās monētas, kam ir likumīga maksāšanas līdzekļa statuss iesaistītajās dalībvalstīs. [...]	[...] Neierobežojot 15. pantu un neviena tāda nolīguma noteikumus, kas noslēgts saskaņā ar Līguma 111. panta 3. punktu par monetārajiem jautājumiem, šīs monētas ir vienīgās monētas, kam ir likumīga maksāšanas līdzekļa statuss iesaistītajās dalībvalstīs. [...]
<p><i>Pamatojums</i> — Skatīt atzinuma 2.5.3. punktu</p>	
<p>(1) Teksts kursīvā norāda uz vietām, kuras ECB ierosina svītrot. (2) Teksts treknrakstā norāda uz ECB ierosināto jauno tekstu.</p>	